

Samisk i barnehagen

2023, goevte 2.b.

Liv Ingegerd Selfjord, seniorraeriestæjja

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

02.02.2023

Barnehagelovens bestemmelser

Foto: Liv Ingegerd Selfjord

Både kommunen som barnehagemyndighet og barnehageeierne har ansvar for å ivareta samiske perspektiver.

Kommunen:

§ 10 tredje ledd:

Kommunen har ansvaret for at barnehagetilbudet til samiske barn i samiske distrikt bygger på samisk språk og kultur. I øvrige kommuner skal forholdene legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur.

Barnehageeier

§ 2 tredje ledd:

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Foto: Liv Ingegerd Selfjord

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver fyller ut hva barnehageeier har plikt til

**Maanagierten
mieriesoejkesje**

→ sivege jñh
laavenjassh

* 01.08.17 raejeste jáhta

NB!

Datne orrestehteme
mieriesoejkesjem gaavnh
udir.no/rammeplan

 Ööhpehtimmie-
direktorate

**Samiske
barnehager
og barnehager
med samiske
avdelinger**

**Andre
barnehager
med samiske
barn**

**Alle
barnehager**

Hva gjelder for barnehagene ihht. §§?

1. Alle barnehager:

Tar barnehagens eier hensyn til samiske barns språk og kultur? (Bhg.lov § 2, 3. ledd)

Tar kommunen (i forvaltningskommunene) ansvar for at barnehagetilbudet til samiske barn bygger på samisk språk og kultur? (Bhg.lov § 10 3.ledd)

Legger kommunen til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur? (Bhg.loven § 10 3.ledd)

Synliggjør barnehagen samisk kultur og bidrar til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet? (RP, fra verdigrunnlaget)

Omfatter fagområdet «Nærmiljø og samfunn» kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon? (RP, kap. 9)

Bidrar barnehagen til at barna blir kjent med at samene er Norges urfolk og får kjennskap til samisk kultur? (RP, kap. 9)

Gjør personalet barna kjent med samisk kultur og knytter det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner? (RP, kap. 9)

2. For andre barnehager med samiske barn gjelder i tillegg til 1:

Får samiske barn støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur? (RP, fra verdigrunnlaget)

Får barna støtte til å leve i samklang med, nyttiggjøre seg av og høste av naturen? (RP, fra verdigrunnlaget)

Fremmer barnehagen (i forvaltningskommunene) samiske barns samiskspråklige kompetanse? (RP, formål og innhold)

Fremmer og utvikler barnehagen barnas samiskspråklige kompetanse? (RP, formål og innhold)

Tar kommunen ansvar for at barnehagetilbudet til samiske barn (i forvaltningskommunene) bygger på samisk språk og kultur? (RP, formål og innhold)

Tilpasses innholdet i barnehagen barnas samiske bakgrunn? (RP, formål og innhold)

Har personalet kjennskap til, og legger vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold? (RP, formål og innhold)

For samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling gjelder i tillegg til 1 og 2:

Får barna mulighet til å bidra og medvirke på sitt eget språk? (RP, verdigrunnlaget)

Bygger barnehagens arbeid på samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap? (RP, formål og innhold)

Fremmer barnehagen barnas samiskspråklige kompetanse, styrker deres identitet og viderefører samiske verdier, kultur og tradisjonskunnskap? (RP, formål og innhold)

Er samisk hovedspråk i barnehagen? (RP, formål og innhold)

Har barnehagen vedtektsfestet at formålet er å styrke barnas identitet i et barnehagemiljø med samisk språk og kultur? (RP, formål og innhold)

Er barnehagetilbudet en integrert del av det samiske samfunnet? (RP, formål og innhold)

Behersker personalet samisk språk og har de kunnskap om samisk kultur? (RP, formål og innhold)

Bidrar barnehagen til å bevare og videreutvikle den samiske kulturarven og synliggjøre samisk språk, kultur levemåter og verdier i vår tid? (RP, formål og innhold)

Bidrar barnehagen til at barna blir kjent med mangfoldet i egen og andres kultur, og at barna utvikler respekt og fellesskapsfølelse for hele det samiske mangfoldet? (RP, formål og innhold)

Tar barnehagen i bruk tradisjonelle lærings- og arbeidsmetoder, på barnas premisser i vår tid? (RP, formål og innhold)

Gir barnehagen barna mulighet til aktiv deltakelse i tradisjonelle aktiviteter der personalet gir veiledning slik at barna blir selvstendige? (RP, formål og innhold)

Bygger barnehagen på en samisk forståelse av naturen og bidrar til at barna kan leve i harmoni med naturen og utvikle respekt for naturfenomener? (RP, formål og innhold)

Inngår samisk historie og kulturytringer som duetie, joik og fortellinger som en del av barnehagens innhold, tilpasset barnas alder og utviklingsnivå? (RP, formål og innhold)

Bygger årsplanen på den samiske årstidskalenderen? (RP, kap. 7)

Viser årsplanen hvordan barnehagen knytter det pedagogiske arbeidet til årets gang og endringene i naturen? (RP, kap. 7)

Tar arbeidet med fagområdene utgangspunkt i samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap? (Kap. 9)

Noen støtteressurser og fagmuligheter

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/samisk-i-barnehagen/>

<https://lohkanguovddas.no/nb>

<https://sametinget.no/stipend-og-tilskudd/oversikt-over-tilskuddsordninger/barnehage/>

<https://sametinget.no/barnehage/barnehageprosjektet-sami-manat-odda-searvelanjain-samos/>

https://www.cappelendammundervisning.no/_samiske-stemmer-i-barnehagen-9788202664619

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/etter-og-videreutdanning/studietilbud/#g=bh>

<https://aajege.no/laering/>

<https://ndla.no/nb/search?query=samisk>

https://sametinget.no/_f/p1/ib3220cca-a3ca-4b9b-b33f-d1ca404af57e/veileder-for-barnehager-med-samiske-barn.pdf

https://sametinget.no/_f/p1/i77c2c4ae-f57b-42b3-872c-f490cce534bd/samisk-barnehagetilbud.pdf

Nyttige ressurser

- [Samiske digitale læringsressurser](#) (Sametinget)
- [Samisk spesialpedagogisk tjeneste](#) (SEAD)
- [Samisk læremiddelportal](#) (Ovttas)
- [Nasjonalt senter for samisk i opplæringen](#)
- [Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen](#)
- [Gaavnoes – sørsamisk digitalt](#)
- [Temaside om samepolitikk](#) (Kommunal- og distriktsdepartementet)
- [Temaside om urfolk og minoriteter](#) (Kommunal- og distriktsdepartementet)
- [Samiske språksentre](#)
- [Urfolk og nasjonale minoriteter](#) (Dembra)
- [«Hjertespråket», offentlig utredning om samiske språk](#) (2016)

Det kommer i disse dager en
ny fagbok for barnehager

Torjer Andreas Olsen og Jill Abelsen Olsen

**Samiske temaer og
perspektiver i alle barnehager**

Fra rammeplan til praksis

Foto: Fagbokforlaget